

سندروم جنین الکلی چیست و باعث بروز چه مشکلاتی می‌شود؟

سندروم جنین الکلی چیست و چگونه اتفاق می‌افتد؟

سندروم جنین الکلی مجموعه‌ای از تغییرات در مغز و جسم جنین را شامل می‌شود که به دلیل مصرف الکل توسط مادر در دوران بارداری اتفاق می‌افتد. ژنتیک در آسیب مغزی ناشی از سندروم جنین الکلی تأثیری ندارد. در نتیجه ابتلا به این بیماری مستقیماً با مصرف الکل توسط مادر در ارتباط است. هر چقدر مادر، در طول بارداری بیشتر الکل مصرف کند، احتمال بروز مشکلات در جنین افزایش می‌یابد. بیشترین آسیب ناشی از مصرف الکل، در سه ماه اول بارداری اتفاق می‌افتد، چرا که الکل به بدن جنین نفوذ کرده و از رسیدن اکسیژن و مواد مغذی کافی به جنین جلوگیری می‌کند. بر اساس برخی مطالعات، مصرف الکل در پدران نیز می‌تواند علائم مشابهی در نوزاد به وجود بیاورد.

نشانه‌ها و علائم سندروم جنین الکلی

مراجعه به [بهترین متخصصین مغز و اعصاب](#) و تشخیص به موقع جنین الکلی، در کاهش بروز اختلالات یادگیری و رفتاری در فرد مؤثر واقع می‌شود. مشکلات ناشی از سندروم جنین الکلی در کودکان مختلف، متفاوت است. این بیماری می‌تواند با شدت خفیف یا شدید بروز کند. علائم ناشی از این سندروم ممکن است باعث معلولیت‌های ذهنی، ناهنجاری‌های جسمی و مشکلات رفتاری در فرد شود. عواملی مانند مصرف سیگار، سن بالا یا تغذیه نامناسب و در معرض دود سیگار بودن در مادر می‌تواند علائم را تشدید کند. علائم این سندروم در نوزاد، به دو صورت جسمانی و روانی بروز می‌کنند. این علائم عبارتند از:

۱- مشکلات جسمانی

- سر کوچک، کوتاهی قد، وزن کم
- ناهماهنگی اعضای صورت (بینی کوچک و سربالا، فاصله زیاد بین چشم‌ها، لب‌های نازک و دیگر مشکلات جسمی)
- اختلال مادرزادی در قلب، نارسایی‌های بینایی و شنوایی

۲- اختلالات روانی

- مشکلات یادگیری و ناتوانی در تمرکز
- هوش پایین و عقبماندگی ذهنی
- اختلالات گفتاری و زبان
- اختلال حافظه
- مشکلات رفتاری
- صرع / تشنج
- تکانشگری
- انزوای اجتماعی
- بیش‌فعالی

با مراجعه به یک [متخصص مغز و اعصاب در تهران](#) یا شهرهای دیگر، می‌توان علائم را به شکل موفقیت‌آمیزی کاهش داد.

درمان سندرم جنین الکلی

Dr. Seyyed Hossein Aghamiri

دکتر سید حسین آقامیری

برای سندروم جنین الکلی هیچ درمان قطعی وجود ندارد و فرد تا آخر عمر با عوارض این بیماری درگیر است. به همین دلیل پیشگیری بسیار اهمیت دارد. کودکان مبتلا به جنین الکلی به دلیل محدودیت‌های فیزیکی و مغزی، در تمام طول حیات خود به مراقبت‌های ویژه پزشکی و آموزشی و تربیتی نیاز دارند و تنها در صورت دریافت خدمات اجتماعی ویژه و بهره‌مندی از سیستم آموزشی ویژه، تا حدودی قادر به بهبودی ناهنجاری‌های بخش رفتاری و مغزی هستند. اقدامات برای کاهش علائم بیماری عبارتند از:

- دریافت مراقبت‌های پزشکی برای نارسایی‌های دیداری و شنیداری و ناهنجاری‌های قلبی
- دریافت خدمات ویژه تحصیلی مانند معلم خصوصی
- اقدامات به موقع برای یادگیری مهارت‌های اجتماعی
- مصرف دارو برای کاهش برخی از علائم
- مشاوره خانواده به منظور آگاهی از نحوه برخورد مناسب با کودک

پیشگیری از سندرم جنین الکلی

با پرهیز از مصرف الکل در دوران بارداری می‌توان از سندروم جنین الکلی در جنین پیشگیری به عمل آورد. مصرف الکل حتی در هفته‌های اول بارداری برای جنین خطرناک است. این دوران بسیار حساس است و حتی مقدار کم مصرف الکل، عواقب ناخوشایندی در پی خواهد داشت. اگر قصد بارداری دارید، لازم است مصرف الکل را به طور کامل قطع کنید.

مطالعات

دو پزشک به نام‌های دیوید اسمیت (David Smith) و کنت جونز (Kenneth Jones)، در سال ۱۹۳۷ و در دانشگاه واشنگتن، برای نقص‌های مادرزادی و تاخیرات رشدی الگویی ثبت کردند. این الگو می‌تواند در کودکانی ایجاد می‌شود که مادران آن‌ها در طول بارداری الکل مصرف کرده‌اند. این کودکان ناهنجاری‌های چهره‌ای مشابهی مانند صافبودن ناحیه زیربینی، کم‌باز شدن چشم‌ها و لب بالای نازک، همچنین آن‌ها از عیوب مغزی مانند کوچکی غیرطبیعی مغز و تاخیرات رشدی برخوردار بودند. جونز و اسمیت الگوی این نقص را سندرم جنینی الکل یا FAS نامیدند. FSA مخفف (fetal alcohol syndrome) می‌باشد. زیرا این ناهنجاری در کودکانی که داخل رحم در معرض الکل قرار گرفته بودند دیده شده بود.

این امکان وجود دارد که تنها برخی از این ویژگی‌های ظاهری در کودکانی که در معرض الکل بوده‌اند، اتفاق بیفتد.

هر کدام از انواع بیماری‌هایی که به نام (FAS) یا اختلالات طیف سندروم جنین الکل شناخته شده‌اند، ممکن است برای این کودکان اتفاق بیفتد. این اختلال خود شامل سندرم جنین الکل (FAS) و (ARND) می‌باشد. ARND نوعی بیماری است که آن را تحت عنوان نارسایی‌های تکامل سیستم عصبی مرتبط با الکل (alcohol-related neurodevelopmental disorder) می‌شناسند.

مصرف الکل در بارداری، چگونه روی جنین اثر می‌گذارد؟

هنگامی که یک زن باردار الکل مصرف می‌کند، الکل از [جفت](#) عبور کرده و نمو جنین را تحت تأثیر قرار می‌دهد (که شامل مغز هم می‌شود). در اثر قرارگرفتن در معرض الکل در سه ماهه اول بارداری، نقص‌های چهره‌ای رایج در سندروم جنین الکل (FAS) بروز می‌کنند. درست زمانی که چهره در حال شکل‌گیری است. استفاده از الکل در هر زمانی در طول بارداری، باعث افزایش خطر ابتلا به FAS می‌شود. زیرا در تمام طول بارداری، مغز در حال رشد می‌باشد.